

MAGYAR MERKUR

I 789-dik éftendőben.

A' Róm. Csász. és Apost. Kir. Fels. különös engedelmével

Szeredán Sz. Mihály-havának 23-dik Napján.

Hadi történetek.

A Likkából Sept. 4-dikéről iratik, hogy az oda való vidékek nem keveset tartanak a Török-től, a kik mostanában neki bátorodnak és számos sereggel jönnek, hogy valahol a vég-vidékeken be-törjenek; és a mi kevés és vitéz népünk készen várja őket. Aug. 30-dikán Petrovozellonál, Mazinhoz egy napi járó földnyire 24 Török Tisztek érkeztek-meg, a kik 20-ezer emberekből álló gyalog és lovas seregnek, a kivel egy Serászkir a' mint hírelnek, de még sem bizonyittanak a Tudósítások Livnonál áll, tábort mérnek-ki. A Likka tehát az a melly leg-először is az ellenségnek hatalmától fenyegettetik. A mi vég-vidékbéli katonáink sietve készülnek a magok védelmezésére, hogy leg-alább is 10-12ezer emberekből ál-

E E E E

ló

ló rendes seregeket állíthassanak - ki az ellenség ellen. Azért Vukássovits sem bocsátja-el a többi Montenegrítakat, a kik hihetőkép az első ütközetre fognak állíttatni.

Gradiskáról Sept. 7 - dikén. A *Trávniki Bafa* még mind eddig az ő seregével, melyet 7000 emberből állónak tartanak lenni, *Podrasnitánál* áll. Magával hordoz 12 ágyúkat, és alig ha nem a száraz vég-vidékre fenni fogait. A Bosznnyákok külömb külömbféle plánumokat költenek - ki az óta hogy a mi táborunk Szerem Vármegyébe ment. A Berbíról kiűzött Törököknek a *Trávniki Bafa* két falukat üresített-ki, mellyben keresztyén lakosok valának. A Keresztyéneket más falukra osztotta-el, hogy a Törökök leg-ottan kész házakat, istállókat és kerteket találhassanak. — A Száva vize egynehány napok előtt annyira meg-áradott volt, hogy kétszer szaggatta - el az Ó *Gradiska* és *Berbír* között vert hajó hidat. A *Zágrabi* *Posegai* és *Cserneki* ispotályokból sok meg-épült betegek két nagy hajókon mentek *Mitrovitzra*.

A Hadi Fő Tanátstól költ tudósításban következőképpen iratik - meg a mi seregeinknek a Szávan lett által menetele. — E most folyó hónapnak 10 - dikén ejtzakán 6 Batalijon gyalogok és kevés számú lovasok mint elő-seregek *Valdek Hertzegnek* vezérlése alatt *Polyestzénél* hajókba szállottak és *Ostrosnitáig* hajóztak, a hol mindnyájan ki-szállottak, és az ottani hegyeket azonnal el foglalták. Azon közben még más 4 Batalijonok és a *Valdek Hertzeg* osztályjához tartozandó lovasok is a Száva partjára költöztenek, *Ostrosnitának* által - ellenébe. Mihelyst az első osztály a szárazra lépett, és a hegyeket el-foglalta volna, ezek is egymás után szállakon és hajókon által-költöztettek a folyó vizen. Minekutánna ez az osztály is a túlsó partra jutott volna, a híd kezdődék verettetni, melly

következendő napon, úgymint 11-dikén 10 óra tájban készen álla. Annakutánna az elő-seregnek többi emberei mentek-által; nyomokban követte őket a F. V. H. *Kollorede* Grófnak osztályja, melly minekutánna az elő-sereg előre indult volna; ávángárda helyett vala; lassan-lassan a' 10 Granadér Batalljonok, a' leg több Lovasság, és a F. V. H. *Mitrovízkynak* osztályja, következtek, úgy hogy 12-dikén reggel már 28 Batalljonok a' Gyalogságbul, és 18 Divíziók a Lovasságbul túl a Száván az ellenség földjén valának.

Ezen sereg még az nap egy oszlopban *Ostrosnizáról* elébb mozdúla *Zsleznikig*, itten pedig két oszlopokra oszlott-el, úgy hogy az egyik, tudniillik az ávángárda jobbra és a' többi sereg inkább balra marada. Mind a' két seregek *Dedina* hegye felé vevék útjokat.

Az ellenségből tsak 5 emberek láttattak 11-dikén; az egész utazás közben sehol sem akadtak ellenségre egész a' *Dedina* hegyéig; de az után némelly gyalog és lovas Törökök jövének, a' kik Grófen *Hűszárja*-inkba és szabad seregünknek egyik részébe belé-kötének és egy ideig veleek hartzolának.

Dél után 3 óra felé a' seregnek nagyobb része a' *Dedina* hegyén szállott már-meg; este felé a' többi Batalljonok is el-érkezének, és a' következő reggelen a' 6 utolsó Batalljonok is a' F. V. H. *Alvintzy* osztályjából az ottani táborba bé-szállottak.

A' Fő Vezér *Laudon* Bárá 13-dikán reggel fő rekognoskálást vett-elő *Belgrád* körül. E' végre a' Lovasságnak nagyobb részét a' *Vrátsa* hegyére indította, és lassanként el-űzte a' Törököket egy hegyről, a' mellyen egy szélmalomnál kő-vágó, és természetből készített sántz vagyon.

E E E E E

A

A' *Dedina* hegyén és a' tövénél 4 vagy 6 Bataljonoknak való sántz hányattatik, hogy a' közösülés fenn-tartafsék, és a' nagy *Tzigányok*' szigetjénél hajó híd verettetett a' Száván.

Zimonyból Sept. 14-dikén. A' 12-dikén történt tsatában 2 Húszárok estenek - el Gréfenbül és 9-en sebesítették - meg, a' szabad feregbelieknek vesztésege 8 hóltakban 's szint' annyi sebesedtekben áll. A' szabad feregbeli Kapitány *Radits Petrovits* halálos sebet kapott, mellyben *Jakován* harmad napra meg-holt. *Valdek* Herzeg ugyan azon tsatában, mellyben ezen Kapitány két lövést kapott testében, személyesen volt jelen, és nem kis veszedelemben forgott. — A' Belgrádiak azon éjtzakát szomorú *Halla* kiáltáfsal töltötték, és a' mi feregeink a' Száva lévő hegyeket strázsáló tüzekkel világosítottak - meg. — 13-dikán reggel 6 órakor megint ki rohantak a' Belgrádiak a' mi szabad feregünkre, mély éjtzakán a' *Czigany* falut szálotta-meg; egyfzersmind minden sántzaikból, melyeket a' Rátz város előtt egy halmon és a' város mellett lévő első hegyen hánytak vala, ágyúkkal lövöldöztek; de sem ezekkel, sem pedig fajkáikból való tüzelésekkel semmi kárt sem okoztanak, sőt inkább egynehány hóltakkal visszafertni kényszerítettek az erősségbe, és egynehányokat fogva hagytak el-vinni a' mieinktől. Egy ház, melly a' nagy metset előtt a' Rátz város felé állott vala, és edgy kémnek mondás szerént magazin helyett vala, hóbitz által meg-gyújtott; egész délig tartott az egész. Ez idő alatt *Laudon F. V.* a' tábortul fogva az *Eugenius* sántzainak hófszában egész a' Dunáig rekognoskált 2 Regiment lovasokkal és 2 Batalljon gyalogokkal. A' Törökök nagyon tüzelének ezen óltalomra, kíváltképpen a *Konstántzinápolyi* részről, de mivel az ő ágyúik a levegő ég felé voltak

tak igazítva, kevés kárt tettek, apró fegyverekkel pedig csak 1000 lépésnyire bátorkodtak közelíteni. — Az ellenséges transportból csak 4 szekerek érkeztek-meg egy zárló-tartóval és egynéhány emberekkel, és ezeket is el-fogtak a szabad seregöböliek. A mint a foglyok beszélik, tehát 300 szekerek 400 embereknek őrizete alatt jövendők valának ezen a napon, de a transport mellé rendelt Aga hallván a kemény lövöldözést, csak 4 szekereket botosa előre; a többiekkel hátra-maradott. A Fő-Hadnagy *Miháljovits* az ő szabad seregével ellene ment, hogy az Agát fel-fabadítsa a kérésétől. — A mint beszélik, *Kollredo* Gróf is 8000-ed magával arra az útra küldettetett, a mellyen várják a Serászkirnak el-jövetelét, hogy bizonyos hírt hozzon annak közelitése felől. — A Száva mellett lévő térséget a fok ezer munkások fedik-bé. Dél-utánn a nehéz lovasok mentek a vizen által, Éjtzakára 13-dikán a nehéz ágyúk és golyóbisok hordattattak a hidon által, és 10-ezer munkások a Szávan túl utat csináltak; 5 minúta alatt megszűt készült az út. A Belgrádiak az egész éjtzakán által fialmas Alláh-kiáltással töltötték a levegő eget, és a mi hadunk, a mint az éjjeli tüzelésből lehetett látni, még előbbeni állást tartotta. — 14-dikén reggel 6 órakor megint ki-tsaptak a Törökök a' Czigány falura, de megint vízfő- verettettek. A' Belgrádiak keményen ágyúztak; és egynéhány Húszárok, a kik a leg-felsőbb vedetteken, vagy lovas őrizeten állanak vala, meg-sebesítették. Dél utánn az egész erőtséget körül-vetette a Fő Vezér; *Valdek Hertzeg* egész a hegyekig a Dunához indult, és a *Pántsovánál* állott apró hajós seregünk fel-felé hajózott egész *Visnitzaig*. A Törökök keményen ágyúztak az erősből; de mindazáltal az elő-keles meg-nem gátoltatott.

— Sep-

— Sept. 15dikéről. Azt gondolhatná az ember, hogy Belgrádban nem vólnának többé azok a kevély Törökök, a kik tavál voltak benne. A helyett, hogy a Szávan való által-menetelben meg-gátolták volna, és a hegyek mellől el-űzték volna a mieinket; könnyör-gés napokat rendeltek, és az ő Prófétaíjokra hagyták minden helyeiknek védelmezését. Az el-múlt éjtzakán Lőrös körül az erőtséghez a mi táborunknak tüzel-lését láttak, és a Belgrádiak fíralmas Allákhíál-tásra fakadtak. A' mieink éjtzakán ágyúzó sántzot hánytak a' *Dunavitzánál*, a' Száva tsutstsához közzel, 900 lépésnyire Belgrádtól, mellyet tsak más nap reggel vettek a várbelick ezf're. Ekkor el-kezdék a' vízre szol-gáló ágyúikból való lövöldözést, az ellenséges fajok is elő-jöttek a' Száva tsutstsához és midőn még ágyúktól üres volna ágyúzó sántzunkra lövöldöztek; de a' mi fajaiknak tsak hamar el-igazították őket. Már-most az ellenség az ő fajaiknak semmi hasznát sem veheti, mert sehová se mehetnek, hanem *Nyeboysze* tornyánál kell állaniok, a' hol békeféség' idején a' gonofztévöket szokták vesztetni. A' *Vratsa* hegyén lévő ágyúink nem botsatják őket fel felé a' Szávan, a' könnyü ha-jó és az új ágyúzó sántz *Dunavitzánál* jobbra és bal-ra el-állották útjokat, alá pedig nem mehetnek a' *Vis-nitzánál* álló fajaiknak miatt. Azon fellyül a' szárazon fints többé semmi közöfségek. A' mi Húszár - vedet-ünk a' Dunáig és egész a' vízi városlig tartanak-el, úgy hogy az ellenség keveset árthat az ő ki tsapáfaival. A' mint hallatik, *Klerfő* Gróf 17 - dikén mégyen egy fereggel Bánátból a' Dunán által. — A' Törökök egyet másokat feleségestül és gyermekestül a' felső várba hordották-fel. Egész nap jajgatnak és éjjel szabadon engedik a' mieinket dolgozni.

Ah

Ad már előre jelentetett Aug. 24-dikén történt Csapári tsatában Oláh országban, 2 köz-emberek Toskána Leopoldus Húsfárjaiból, rendkívül való vitéz tselekedetekkel olly igen jeleseké tették magokat, hogy az ő Felségétől az illyen tselekedetekre szánt díszes jelnek és az azzal öfzve-kötött zsoldnak el-nyerésére méltóknak íteltettek lenni, és mindeniknek egy ezüst numizma jutott.

Szekely Húsfárok által lelt győzedelemről.

A Felső Császárnak keze írása Hohenlohe Fejedelemlhez.

Nagy örömmel vettem a Bozzai Pafszuszon olly dítsőségesen véghez ment dologról való tudósítást, kérem kegyelmedet, hogy Sultz Óberstert, Borra Fő Strázsamestert és Dániel Kapitányt, továbbá a többi Tiszteket és az itten jelen volt egész fereget háládatofságomról és tetszésemről az én nevemmel bizonyosra tegye kegyelmed; a második Kapitánynak Gányinak, a kit igen jól esmérek, azonnal a fel-szabadult Svadront fogja kegyelmed adni.

Minthogy a mi két városainkban a katona-örizet annyira el-fogyott, szüntelen rekrutákat kellettén alá késérniek; a Polgároknak meg-parantsoltatott tehát, hogy fegyvert övedzenek-fel és puskát vessenek vállokra és így mind a' Granadér-palotában vagy kázárnában, mint pedig imitt amott a' városon strázsát álljanak. A' Pesti Magyar Polgárok ki-kérték ő Excel-lentziájától Barkó Generálistól, hadd legyen szabadnékiek a' midőn rajtok lejend a' for, musika szóval a' vártára menni. Ezen elsőség meg-hagyattatván nékiek, tegnap előtt a' Magyarok szép musikával fok késérők között ki-indulának. Nem tsak tsinos öltözetekkel, hofszú Magyar kardjokkal, hanem díszes és katonás magok viselésével a' hadi és városi emberek előtt szép dítséretet érdemeltek.

Frantz

Frantz Ország.

Abban a szempillantásban a mellyben Lángré Püspök Aug. 31-dikén a Nemzeti Gyülekezetnek praesidiumát venné-fel, hozaték egy levél a' birodalomi Ministertől Sz. Püspöki Gróftul olly jelentéssel, hogy ujonnan zenebona kezdett Párisban támadni, melly azonnal le-tsillapítatott; de mindazáltal az ő következei eránt jót nem állhatna. A' dolognak ez az állapota. Azon közben hogy a' Nemzeti Gyülekezet azt a' kérdést vette fontolóra, ha vallyon a' Királynak hatalmában légyen é hogy a' Nemzeti Gyülekezettől szerzett végzésektől az ő jóvá-hagyását meg-tiltsa és azáltal a' törvénynek erejét meg-gátolja, és midőn egész Páris városa ezen végzésnek ki-meneteit várná, Aug. 30 án valamelly S. Hüség nevezetű Márki össze-gyűjti körülötte a' népet, fokot beszéllő veszedelemről, melly a' Nemzeti szabadságot fenyegeti és sok ezer embereket rá-veszen arra, hogy vele együtt *Versailles-be* menjenek, és ottan a' Királynak adandó *Veto* ellen protestáljanak. Mihent a' polgári strázsának Generálisa *De la Fayette* Márki híret hallotta volna, azonnal polgári strázsát küldé a' fokaság után, jelentvén nékiek hogy az ő szándékjok a' törvénnyel ellenkezne, és bizonyítá, hogy a' Királyi *Veto* eránt való kérdés 9 napok után végeztetnék-el, és hogy addig elég idő volna hátra a rendes úton ellen-vetések be-adni. A nyughatatlanok viszsza-tértek ugyan és széllyel-mentek; de következendő napon újra próbálták szándékjokat végbe vinni, és minden fegyelmetesség kívántaték-meg a polgári feregtől, hogy ezen tódulást meg-gátolja.

(A többi máskor.)

P E S T E N N,

Nyomtatott Patzkó Ferentz' betűivel.